

Voorstel

1. Samen met de gemeenten Bergen op Zoom, Drimmelen en Etten-Leur de rekenkamer West-Brabant in gewijzigde vorm voort te zetten
2. Vast te stellen de verordening gemeentelijke rekenkamer 2022 zoals opgenomen in bijlage 1 bij dit voorstel;
3. De burgemeester te verzoeken tot het sluiten van het “convenant betreffende de samenwerking van de gemeentelijke rekenkamers 2022” zoals opgenomen in bijlage 2 bij dit voorstel;
4. Kennis te nemen van de als bijlage 3 aangehechte vacaturetekst en de plaatsvervangend raadsvoorzitter aan te wijzen als lid van de commissie die de voorzitter en de leden van de rekenkamer West-Brabant selecteert.

Aanleiding

In de raadsvergadering van 17 december 2020 besloot de raad op basis van de uitgevoerde evaluatie om de samenwerking in het kader van de rekenkamercommissie met één jaar te verlengen. Deze verlenging had betrekking op het jaar 2021. Er werd gekozen voor een verlenging van één jaar in afwachting van een wijziging van de Gemeentewet, waarvan de verwachting was dat deze in de loop van 2021 van kracht zou worden. Inmiddels heeft de Tweede Kamer op 1 mei 2022 ingestemd met de wetswijziging en vindt behandeling in de Eerste Kamer plaats. Deze wijziging heeft betrekking op het feit dat in de toekomst het instellen van een rekenkamerfunctie waarin ook raadsleden zitting hebben wettelijk niet meer is toegestaan.

In de raadsvergadering van 9 december 2021 besloot de raad het convenant met de huidige Rekenkamer West-Brabant niet te verlengen en met de gemeenten Bergen op Zoom, Drimmelen, Etten-Leur, Halderberge en Roosendaal een nieuw convenant op te stellen om te komen tot een Regionale Rekenkamer. Ook besloot de raad om het nieuwe convenant in het derde kwartaal van 2022 ter besluitvorming te behandelen. Met dit voorstel wordt invulling gegeven aan dit besluit. Tijdens de voorbereiding van dit besluit bleek dat de gemeente Halderberge koos voor een lokale rekenkamer. Dit betekende dat de samenwerking die wordt voorgesteld een samenwerking is tussen de gemeente Bergen op Zoom, Drimmelen, Etten-Leur en Roosendaal.

Beoogd resultaat

De rekenkamer van Roosendaal samen met de gemeenten Bergen op Zoom, Drimmelen en Etten-Leur in te vullen.

Argumenten

1.1. Samen met de gemeenten Bergen op Zoom, Drimmelen en Etten-Leur de rekenkamer West-Brabant in gewijzigde vorm voort te zetten

In 2020 evalueerden de raden van de gemeenten die deelnamen aan de rekenkamer West-Brabant de samenwerking. Hoewel de belangrijke overweging die aan het convenant ten grondslag ligt, namelijk dat het om redenen van effectiviteit, efficiency en professionaliteit wenselijk is om ter uitoefening van de rekenkamerfunctie als bedoeld in artikel 81 eerste lid van de Gemeentewet, de afzonderlijke gemeentelijke rekenkamercommissie in gezamenlijkheid te doen functioneren breed wordt onderschreven, zijn er ook punten waarover de gemeenteraad niet tevreden is. Deze punten zijn:

- De Rekenkamer staat te veel op afstand van de gemeenteraad waardoor het niet als een raadsinstrument wordt ervaren;
- Er is een gemis aan gevoel voor wat er in de gemeente leeft, inzicht in de 'couleur local';
- De presentaties van de RK mogen bondiger en moeten van toegevoegde waarde zijn ten opzichte van de rapportages;
- Er is onvoldoende inzicht in het financiële reilen en zeilen en de daarbij behorende zelfreflectie van de Rekenkamer.

Met wijzigingen in de samenwerking die worden voorgesteld, komen we tegemoet aan de punten van kritiek. Zo wordt een lid van de Rekenkamer West-Brabant het vaste aanspreekpunt voor de raad en vinden er, naast de presentatie van onderzoeksresultaten, minimaal twee contactmomenten per jaar plaats tussen de rekenkamer en de gemeenteraad. De financiële afspraken liggen helder vast in het convenant. Daarnaast verantwoordt de rekenkamer zich jaarlijks via hun jaarverslag.

1.2. In de verordening gemeentelijke rekenkamer 2022 verwerkten we de wijzigingen van de Gemeentewet die in het kader van de Wet versterking decentrale rekenkamer worden aangebracht

Het wetsvoorstel wat de Tweede Kamer op 31 mei 2022 vaststelde, laat de regeling van de huidige rekenkamerfunctie in de Gemeentewet vervallen. Gemeenten worden verplicht een rekenkamer in te stellen. Daarnaast worden enkele onderzoeksbevoegdheden van de rekenkamers uitgebreid. In de verordening verwerkten we de wetswijzigingen. Elke gemeente stelt een gelijklopende verordening vast. Na vaststelling van de verordening worden de voorzitter en de leden van de rekenkamer geselecteerd. Vervolgens benoemen alle gemeenten met een gelijklopend besluit de voorzitter en de leden van de rekenkamer. Hiermee worden de leden van de rekenkamer West-Brabant benoemt die de rekenkamer vormen voor de gemeenten Bergen op Zoom, Drimmelen, Etten-Leur en Roosendaal.

1.3. In het "convenant betreffende de samenwerking van de gemeentelijke rekenkamers 2022" leggen de gemeenten hun onderlinge afspraken voor de samenwerking van de lokale rekenkamers vast

In het convenant leggen de gemeenten Bergen op Zoom, Drimmelen, Etten-Leur en Roosendaal hun onderlinge afspraken vast. Met het vastleggen van deze afspraken stellen de gemeenten een gezamenlijke rekenkamer in en leggen ze onder meer de financiële afspraken die hiermee samenhangen vast.

1.4. Raadleden van de vier gemeenten selecteren samen met één van de burgemeesters de voorzitter en de leden van de rekenkamer

De rekenkamer is een instrument van de raad. Daarom wordt voorgesteld dat elke gemeenteraad een raadslid aanwijst die samen met zijn/haar collega raadsleden en één van de raadsvoorzitters de voorzitter en de vier leden van de rekenkamer selecteert. De selectie vindt plaats op basis van het profiel zoals weergegeven in de als bijlage 3 bijgevoegde vacaturetekst. De planning is erop gericht dat in de laatste raadsvergadering van dit jaar de voorzitter en de leden van de rekenkamer kunnen worden benoemd door middel van een gelijklopend besluit van elk van de vier raden.

Alternatieven/varianten

2.1 Een eigen rekenkamer instellen

Er bestaat ook de mogelijkheid om een eigen lokale rekenkamer in te stellen. Deze variant wordt niet voorgesteld omdat dit hogere vast kosten in de vorm van vergoeding van de voorzitter en de leden en de secretariële ondersteuning met zich meebrengt. Daarmee is een lokale rekenkamer minder efficiënt dan een regionale rekenkamer. Bovendien is het met een lokale rekenkamer veel moeilijker om van gelijke onderzoeken bij andere gemeenten te leren. Tenslotte vraagt het voor een lokale

rekenkamer meer afstemming dan voor een regionale rekenkamer wanneer een samenwerkingsverband van gemeenten object van onderzoek is.

Kanttekeningen en risico's

Uiteraard blijven er aandachtspunten bij het instellen van een gezamenlijke rekenkamer, te weten:

- Let als Rekenkamer op de kosten – wees daar transparanter in –
- De vormgeving van de rapporten kan compacter en moderner
- Focus als Rekenkamer meer op de maatschappelijke effecten van de onderzoeken, daarmee krijgen ze meer relevantie
- Communiceer optimaal; ook indien plannen niet gehaald worden

Toelichting

Juridisch

Voor de juridische toelichting verwijzen we kortheidshalve naar het bovenstaande onder argument 1.2.

Financieel

Voor de financiële toelichting verwijzen we kortheidshalve naar het gestelde in het convenant.

Personeel

De wijze waarop de voorzitter en de leden geworven gaan worden, beschrijven we onder argument 1.4 De secretaris komt in dienst bij de griffie van de gemeente Roosendaal en levert ondersteuning aan de gezamenlijke rekenkamer.

Planning

Na besluitvorming door de gemeenteraden wordt het convenant door de burgemeesters – als vertegenwoordigers van de gemeenten in en buiten rechte – gesloten. De planning is erop gericht dat alle gemeenteraden voor het einde van het derde kwartaal van 2022 een besluit nemen zodat het convenant voor 1 november 2022 gesloten kan worden en de voorzitter en de leden van de rekenkamer in de laatste raadsvergadering van 2022 benoemd kunnen worden. De rekenkamer levert voor 1 april 2023 het onderzoeksplan 2023 aan.

Communicatie

Het voorstel is opgesteld door de griffies van de gemeenten Bergen op Zoom, Drimmelen, Etten-Leur en Roosendaal ter uitvoering van het besluit van de raad van 9 december 2021. Het besluit van de raad wordt op de gebruikelijke wijze gepubliceerd. De vacature voor de voorzitter en de leden van de rekenkamer wordt o.a. gepubliceerd in Binnenlands Bestuur en BN De Stem.

Bijlage

1. Verordening
2. Convenant
3. Advertentietekst
4. Ontwerpbesluit